
ROČENKA

ART+

SEŠIT Č. 1
ARTPLUS.CZ

S PŘÍLOHOU

2017

TRH S UMĚNÍM
V LÉTECH
2016–2017

J&T BANKA
**Art
Index**

Skoro stejných sto

text: Lucie Drdová,
Ondřej Horák,
Jan Skřivánek
foto: Jiří Thýn,
Hynek Alt,
Jan Rasch

Aktuální výsledky J&T Banka Art Indexu potvrzují závěry předchozích ročníků. V první desítce došlo k obměně jediného jména, na dalších příčkách jsme však svědky posunů o deset i více míst. Nově se do aktualizované stovky dostali čtyři umělci.

Na prvním místě indexu se již počtvrté za sebou umístil Jiří Kovanda (jeho profil přinášíme na stranách 44–46). Jakkoliv jeho úspěch odráží to, že vystavuje v mezinárodním kontextu déle než kterýkoliv ze sledovaných umělců, rozhodně ne žije jen z minulých úspěchů. Pokud bychom zohlednili jen body získané za loňské výstavy, umístil by se na druhé příčce. Nejvíce bodů za výstavy si loni, stejně jako předloni, připsala Eva Koťátková. Zatímco v komentáři k loňskému indexu jsme psali, že není pravděpodobné, že by v nejbližší době někdo Jiřího Kovandu mohl v čele indexu vystřídat, nyní se zdá, že by to již v příštím roce mohla být právě Eva Koťátková.

Žačka by tak vystřídala svého učitele. Koťátková je absolventkou ateliéru Vladimíra Skrepla, kde Jiří Kovanda po celou dobu jejích studií zastával post asistenta. Jednu z prvních samostatných výstav po absolvování AVU a získání Ceny Jindřicha

Chalupeckého v roce 2007 měla ostatně Koťátková v galerii Futura právě spolu s Jiřím Kovandou. Loňský rok byl pro čtyřiatřicetiletou umělkyni mimořádně nabitý. Zúčastnila se tří desítek výstav od Prahy přes Londýn a New York až po São Paulo a Šanghaj, přičemž ve třetině případů šlo o sólovýstavy.

Nováčkem v první desítce je Josef Bolf. Poprvé se tak mezi prvních deset dostal umělec, kterého lze bez zaváhání označit za malíře, jakkoliv i Bolf vedle malby pracuje také v jiných médiích. Z tohoto posunu však netřeba vyvozovat dalekosáhlé závěry, Bolf se na špičce indexu pohybuje od jeho první edice. V roce 2014 byl třináctý. Stejně jako pro ostatní umělce v první desítce, potažmo v první dvacítce pro něj platí, že vystavuje nejen v České republice, ale i v zahraničí. Vedle pražské galerie Hunt Kastner jej mezi své kmenové umělce počítají ještě galerie Dukan v Paříži a Arthobler v Curychu.

Na vzestupu

V rámci první stovky si meziročně nejvíce polepšili Roman Štětina, Matyáš Chochola a Jaromír Novotný. Prvně dva jmenovaní získali nejvíce bodů za účast na putovním bienále Manifesta, které pokaždé hostí jiné evropské město. Loňská 11. Manifesta se konala přes léto v Curychu a vedle Štětiny a Chocholy se do kurátorského výběru z českých umělců dostali ještě Jiří Skála a Jiří Thýn. Na minulých dvou Manifestách žádní čeští umělci nebyli. Chochola se současně loni stal laureátem Ceny Jindřicha Chalupeckého, Štětina toto ocenění získal již v roce 2014. Za zmínku rovněž stojí, že oba čerství třicátníci se do první stovky poprvé dostali loni.

Třetí mysl. Jiří Kovanda a (ne)možnost spolupráce,
Veletržní palác, Národní galerie v Praze,
5. 10. 2016–5. 2.2017

1 JIŘÍ KOVANDA (*1953)

Jiří Kovanda se na první příčce J&T Banka Art Indexu drží již od jeho první edice v roce 2014. Loni vystavoval nejen v pražské Národní galerii, ale také v Londýně, Paříži, Benátkách, Štýrském Hradci či Bukurešti. Vedle druhé Evy Kotátkové loni za výstavy doma i v zahraničí získal nejvíce bodů. Ceněné jsou zejména jeho akce a intervence do galerijního prostředí či veřejného prostoru, kterým se věnuje od 70. let. V roce 2015 pobýval v Berlíně jako držitel prestižního stipendia DAAD. Působí jako odborný asistent na pražské AVU a vede ateliér Performance na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Zastupují jej galerie gb agency v Paříži, Krobath ve Vídni a Rüdiger Schöttle v Mnichově, u nás pak pražská galerie SVIT.

2 EVA KOŤÁTKOVÁ (*1982)

V loňském roce Eva Koťátková absolvovala více než dvě desítky zahraničních výstav a prezentací, například v New Yorku, Londýně nebo Paříži. Koťátková dlouhodobě zkoumá role a pozice člověka v osobním i sociálně strukturovaném prostředí. Témata dětství, školy nebo psychiatrické péče jsou pro její tvorbu již delší dobu stěžejní. Využívá k tomu nejrůznější média (kresba, performance, socha), nejčastěji vznikají rozměrné prostorové instalace. Je laureátkou Ceny Jindřicha Chalupického za rok 2007 a ceny Osobnost roku za rok 2015. Zastupují ji galerie Hunt Kastner v Praze a Meyer Riegger v Karlsruhe a Berlíně. Od loňska nově také galerie Maccarone v New Yorku.

3 KATEŘINA ŠEDÁ (*1977)

Kateřina Šedá se v loňském roce představila na výstavách a festivalech od Helsinek a Bruselu až po Sydney a Rio de Janeiro. V domácím prostředí na sebe upozornila zejména knihou *Brnox*, průvodcem po brněnském Bronxu, a pokračováním dlouholetého projektu *Bedřichovice nad Temží*. Nejčastěji se zaměřuje na sociálně koncipované akce, do nichž začleňuje své bezprostřední okolí (rodinu, sousedy, obyvatele vesnice). Přes tento osobní aspekt je dílo Kateřiny Šedé mezinárodně velmi dobře srozumitelné. Je laureátkou Ceny Jindřicha Chalupického za rok 2005. Zastupuje ji galerie Franco Soffiantino v Miláně a berlínská galerie Arratia Beer.

4 ZBYNĚK BALADRÁN (*1973)

Zbyněk Baladrán se loni zúčastnil několika skupinových výstav v Paříži, Athénách či Vídni. Doma se představil jen na výstavě v pražské galerii Entrance (spolu s Tomášem Svobodou) a na festivalu Čtyři dny. Věnuje se především videu, textu nebo fotografické koláži. V jeho autorských filmech má významné postavení psaný komentář, kdy zůstávají divákovi skryty některé významové části. Baladrán je také respektovaným autorem a architektem galerijních instalací. Věnuje se i kurátorské práci, je hlavním kurátorem galerie tranzitdisplay. Je laureátem ceny Osobnost roku 2014. Zastupuje jej pražská galerie Hunt Kastner a galerie Jocelyn Wolff v Paříži.

5 KRIŠTOF KINTERA (*1972)

Po sérii velkých výstav v Basileji (2014) a v Rotterdamu (2015) Krištof Kintera loni příliš nevystavoval. Mimo jiné i proto, že jej na podzim letošního roku čeká další důležitá samostatná výstava, tentokrát v Galerii Rudolfinum. Kintera ve své tvorbě čerpá z každodenní zkušenosti a reaguje na sociální i politické problémy. Často pracuje s produkty masové spotřeby a vtipně glosuje aktuální společenský vývoj. V letech 2011 a 2012 získal dvakrát po sobě titul Osobnost roku. Zastupují jej galerie D+T Project v Bruselu, Schleicher und Lange v Berlíně a Ron Mandost v Amsterodamu. V České republice spolupracuje s pražskou galerií Nevan Contempo.

Dvačtyřicetiletý Jaromír Novotný, který v aktuálním indexu figuruje na 35. příčce, je jedním z nejzajímavějších současných malířů. Za „skokana“ roku jsme jej označovali již loni, kdy se posunul z 90. na 53. příčku. I když loni neměl tolik výstav jako v roce 2015, zájem o jeho dílo zjevně roste. Na podzim byl například jedním ze čtyř umělců pozvaných k výstavě v Le Corbusierově klášteře La Tourette nazvané *Formy ticha*. Nově jej také začala zastupovat další zahraniční galerie, a sice belgický galerista Axel Vervoordt, který provozuje galerie v Antverpách a Hongkongu. Právě v asijské pobočce probíhá do 10. března 2017 Novotného premiérová výstava. Výstava v umělcově pražské galerii Hunt Kastner skončila v půlce února.

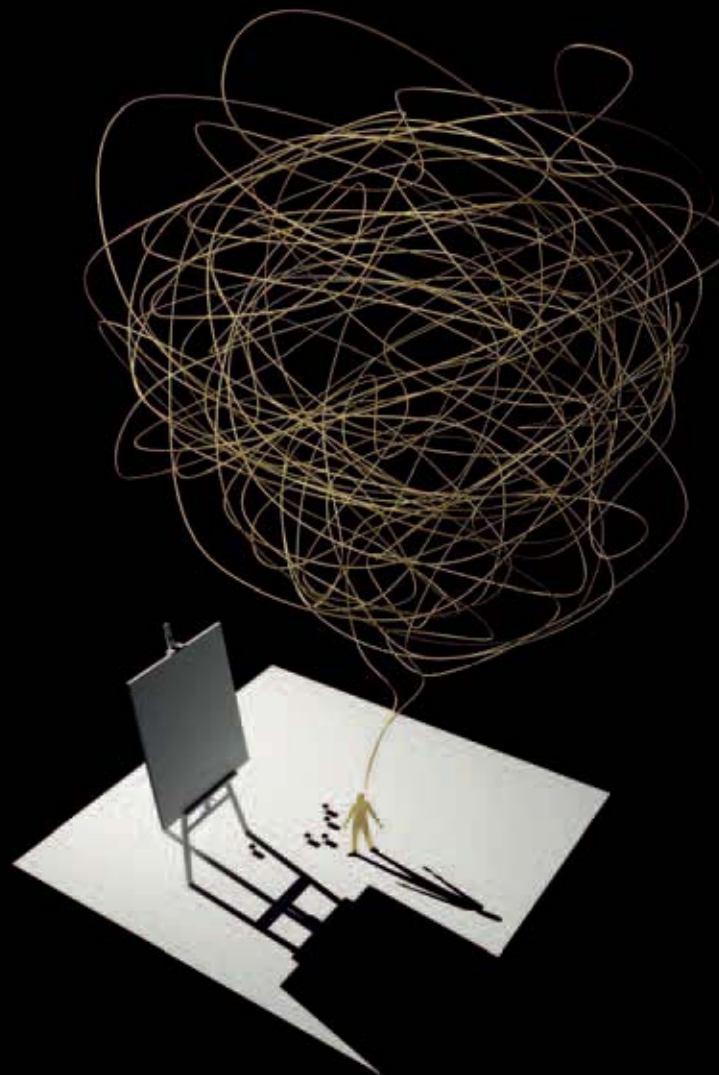
Z umělců mimo první stovku mají za sebou velice silný rok Daniel Vlček a předloňská laureátka Chalupeckého ceny Barbora Kleinhamplová. Osmatřicetiletý Daniel Vlček ve své tvorbě propojuje malbu s vyhraněně konceptuálním přístupem a díky sérii samostatných výstav ve Zlíně, Českých Budějovicích, Praze a Liberci se umístil na první příčce v bodování tuzemských výstav. Barbora Kleinhamplová, která se vyjadřuje prostřednictvím videa a performance, ve stejné kategorii uzavírá první desítku.

Patnáct set umělců

Pro účely letošního J&T Banka Art Index bylo bodováno více než 700 výstav doma i v zahraničí, kterých se zúčastnilo přes 800 umělců narozených po roce 1950. Propojením s databází ART+, která eviduje aukční prodeje, se celkový počet sledovaných umělců rozšířil na víc než 1500. I když je databáze průběžně kontrolována a čiš-

POŘADÍ 2017	POŘADÍ 2016	UMĚLEC	ROK NAROZENÍ	MÉDIUM	INDEX 2017
1	1	Jiří Kovanda	1953	koncept	3384
2	2	Eva Koťátková	1982	socha/koncept	3031
3	3	Kateřina Šedá	1977	akce/koncept	2682
4	4	Zbyněk Baladrán	1973	koncept	2031
5	5	Krištof Kintera	1973	socha	1558
6	6	Ján Mančuška	1972	koncept	1458
7	7	Dominik Lang	1980	socha/koncept	1370
8	8	Jiří David	1956	malba/socha	1271
9	9	Tomáš Vaněk	1966	koncept	1178
10	11	Josef Bolf	1971	malba	1166
11	13	Alena Kotzmannová	1974	foto	1091
12	10	Markéta Othová	1968	foto/koncept	1078
13	12	Jan Nálevka	1976	koncept	1059
14	14	Jakub Nepraš	1981	intermedia	1049
15	18	Jiří Thýn	1977	foto/koncept	1034
16	17	Daniel Pitín	1977	malba	942
17	15	Matěj Smetana	1980	socha/objekt	937
18	23	Jan Pfeiffer	1984	koncept/socha	928
19	19	Milena Dopitová	1963	socha/objekt	919
20	16	Hynek Alt–Aleksandra Vajd	1976/1971	foto/koncept	858
21	24	Pavla Sceranková	1980	socha/koncept	854
22	20	Filip Cenek	1976	video	849
23	26	Jiří Franta–David Böhm	1978/1982	kresba/koncept	845
24	22	Adam Vačkář	1979	video	831
25	27	David Černý	1967	socha	820
26	30	Alice Nikitinová	1979	malba	815
27	29	Tomáš Svoboda	1974	koncept	803
28	25	Jan Šerých	1972	malba/koncept	785
29	28	Jiří Černický	1966	malba/objekt	768
30	21	Ondřej Brody	1980	koncept/socha	747
31	31	Jiří Skála	1976	koncept	739
32	38	Hynek Martinec	1980	malba	737
33	37	Martin Kohout	1984	video	725
34	33	Václav Stratil	1950	malba	721
35	53	Jaromír Novotný	1974	malba	713
36	42	Petr Dub	1976	malba/koncept	709
37	44	Jakub Špaňhel	1976	malba	692
38	34	Jan Merta	1952	malba	691
39	49	Vladimír Houdek	1984	malba	679
40	32	Pavel Mrkus	1970	video	675
41	41	Petr Níkl	1960	malba/akce	655
42	45	Pavel Sterec	1985	koncept	646
43	36	Marek Meduna	1973	malba	626
44	43	Michaela Thelenová	1969	foto	623
45	39	Vendula Chalánková	1981	malba/instalace	621
46	55	Vladimír Skrepl	1955	malba	620
47	47	Ivan Pinkava	1961	foto	607
48	40	Vasil Artamonov–Alexej Klyuykov	1980/1983	koncept	596
49	35	Vladimír Kokolia	1956	malba	593
50	60	Tomáš Džadoň	1981	socha/koncept	586

DÍKY VIDĚNÍ.

Co si dokážete představit, stane se realitou. A to, že některé věci nevidíte, neznamená, že neexistují. Třeba příležitosti. Stačí změnit pohled a vytvořit nové možnosti. Nebo se poradit s někým, kdo se na věci umí dívat jinak. My už 20 let investujeme do svých vizí a podporujeme ostatní v jejich snech. Ať už klienty, nebo umělce. A učíme se od nich. Třeba jak zapojit představivost nebo si vytvořit novou příležitost.

Díky klientům. Díky výnosům.

J&T BANKA

těna, je pravděpodobné, že v tomto počtu omylem zůstala i některá jména, která neodpovídají vymezení indexu, ať již jde o zahraniční autory, nebo například designéry. Přesto však platí, že zveřejňovaná stovka jmen představuje šest až sedm procent autorů, kteří jsou na současné výtvarné scéně nejviditelnější.

Poměrně malý počet výraznějších změn, zejména mezi prvními třiceti až padesáti jmény, se odvíjí od konstrukce indexu, který zohledňuje výsledky za posledních deset let. Důsledkem je poměrně velká setrvačnost, kdy ani roční absence výstavních aktivit pro umělce nemusí nutně znamenat propad v celkovém umístění. Je třeba též připomenout, že zatímco první Jiří Kovanda má skoro třikrát tolik bodů co desátý Josef Bolf, rozdíl mezi padesátým a stým místem je pouhých 30 procent.

První stovka vykazuje značnou stabilitu i z hlediska obecných charakteristik týkajících se věku a pohlaví. Téměř dvě třetiny zastoupených autorů se narodily po roce 1970. Umělci narození v 70. letech zároveň představují početně nejsilnější skupinu (45 procent), na ostatní dekády připadá vždy necelá pětina jmen. Počet autorů narozených v 80. letech se během čtyř let zvýšil z patnácti na osmnáct. Počet žen se ve stejném období snížil ze čtyřiařidvaceti na osmnáct. Preferovaným médiem nadále zůstává malba, se kterou v nějaké formě pracují více než čtyři desítky umělců.

Za deset let

Index, který připravuje J&T Banka ve spolupráci s portálem ART+, je pokusem o nezaujatý popis vývoje na současné výtvarné

POŘADÍ 2017	POŘADÍ 2016	UMĚLEC	ROK NAROZENÍ	MÉDIUM	INDEX 2017
51	46	František Skála	1956	socha	585
52	62	Lukáš Jasanský–Martin Polák	1965/1966	foto/koncept	584
53	54	Federico Díaz	1971	intermedia	581
54	48	Michal Pěchouček	1973	malba/foto	580
55	57	Jaroslav Róna	1957	socha/malba	572
56	59	Ladislava Gažiová	1981	malba	561
57	56	Michal Škoda	1962	malba/koncept	560
58	61	Evžen Šimera	1980	malba/koncept	541
59	73	Lubomír Typlt	1975	malba	532
60	64	Jiří Petrbok	1962	malba	528
61	87	Matyáš Chochola	1986	malba	525
62	51	Veronika Holcová	1973	malba	523
63	76	Patrik Hábl	1975	malba	522
64	99	Roman Štětina	1986	video	521
65	71	Lenka Klodová	1970	socha/kocept	520
66	67	Petr Písařík	1968	malba	519
67	50	Barbora Klímová	1977	koncept	516
68	52	Pavel Hayek	1959	malba	515
69	77	Veronika Bromová	1966	foto/koncept	510
70	69	Vojtěch Fröhlich	1985	akce/socha	507
71	74	Mark Ther	1979	video	482
72	63	Radim Labuda	1976	video	477
73	68	Daniela Baráčková	1981	video	473
74	58	Michal Gabriel	1960	socha	466
75	66	Jaroslav Valečka	1972	malba	465
76	72	Lukáš Rittstein	1966	socha/kocept	458
77	79	Antonín Střížek	1959	malba	452
78	88	Tomáš Císařovský	1962	malba	447
79	80	Petr Kvíčala	1960	malba	442
80	84	Tomáš Moravec	1985	socha	441
81	96	Jan Vytiska	1985	malba	440
82	65	Čestmír Suška	1952	socha	439
84	92	Václav Magid	1979	koncept	438
83	81	Tomáš Hlavina	1973	socha	431
85	75	Tereza Velíková	1979	video	430
86	78	Jakub Hošek	1979	malba	429
87	83	Jiří Surůvka	1961	malba	428
88	86	Jakub Matuška	1981	malba	427
89	82	Martin Zet	1959	akce	425
90	97	Václav Gírsa	1969	malba	424
91	100	Darina Alster	1979	video/performance	420
92	100<	Richard Loskot	1984	intermedia	419
93	85	Rafaní	2000	akce/koncept	416
94	89	Milan Houser	1971	malba	406
95	90	Martin Mainer	1959	malba	403
96	98	Robert Šalanda	1976	malba	401
97	100<	Tomáš Lahoda	1954	malba	399
98	100<	Dita Pepe	1973	foto	396
99	100<	Dušan Zahoranský	1972	socha	395
100	91	Petr Lysáček	1961	malba/koncept	394

scéně. Jedná se o aktuální pořadí českých výtvarníků narozených po roce 1950 sestavené na základě jejich aktivní účasti ve výtvarném provozu. Index vychází z předpokladu, že vlastní hodnotu umění nelze objektivně změřit, že však lze posuzovat úspěšnost umělecké kariéry. Index zohledňuje účasti na výstavách a bienále, výtvarná ocenění, zastoupení galeriemi a další počiny (například knižní monografie či realizace ve veřejném prostoru).

Do výsledného bodového součtu jsou započítávány pouze akce uskutečněné v posledních deseti letech. Sledované období se tak průběžně posouvá, do letošního hodnocení byly započítány akce z let 2007 až 2016. Posuny v umístění se tak neodvíjejí jen od bodových zisků za poslední rok, ale rovněž od bodové ztráty jedenáctého roku. Zjednodušeně řečeno, od loňských výsledků se odečetly body získané v roce 2006 a přičetly body získané v roce 2016. Případný propad v umístění tak mnohdy znamená jen tolik, že dotyčný umělec měl rok 2006 výstavně silnější než ten loňský.

Zvolená metodika do jisté míry zvýhodňuje mladší autory. Jednak tím, že index zohledňuje celou jejich výstavní historii, neboť před jedenácti lety řada z nich ještě nebyla na výtvarné scéně aktivní, za druhé pak v tom, že autoři na začátku kariéry se zpravidla účastní většího počtu výstav než již etablovaní umělci. J&T Banka Art Index však není zamýšlen jako definitivní hodnocení významu a uměleckých kvalit jednotlivých autorů, ale právě jako zpráva o aktuálním stavu české výtvarné scény.

Navíc též platí, že zdejší scéna je provozně orientována spíše na mladší umění. Nejde ani tak o programové rozhodnutí, jako o důsledek nepříliš uspokojivého stavu oficiálních galerií. Státní, krajské či městské výstavní instituce nejsou na poli prezentace současného umění příliš aktivní a jejich roli v posledním desetiletí do značné míry přebraly nezávislé galerie, které se většínou zaměřují na autory narozené po roce 1970. Body za výstavy nicméně nejsou přidělovány mechanicky, zohledňuje se charakter akce, stejně jako profil a prestiž pořádající instituce.

Jak číst index

Jako každý index je i J&T Banka Art Index zjednodušeným popisem velice komplexní situace. Nelze automaticky klást rovnítko mezi umístěním v indexu a uměleckou kvalitou díla. Vysoké umístění neznamená nutně, že daný autor je významnějším umělcem než někdo, kdo se umístil níže či kdo se do první stovky vůbec nedostal. Ostatně, kdyby podobný žebříček existoval za první republiky, je pravděpodobné, že například František Kupka by se umístil až někde v jeho druhé polovině, neboť v meziválečném období stál spíše stranou výstavního provozu. Index je třeba chápat primárně jako zprávu o tom, jak je který autor na současné scéně viditelný a jak moc vystavuje v renomovaných institucích.

J&T Banka Art Index je zamýšlen jako zpráva směrem k široké veřejnosti. Potenciálním sběratelům a investorům, kteří zvažují nákup současného umění, může pomoci v orientaci na současné výtvarné scéně. Zatímco v zahraničí lze s jistým zjednodušením definovat cosi jako obecný

NEJVYŠŠÍ BODOVÉ PŘÍRŮSTKY ZA VÝSTAVY V ČESKU

100<	Daniel Vlček	1978	malba/koncept	68
1	Jiří Kovanda	1953	koncept	67
29	Jiří Černický	1966	malba/objekt	59
23	Jiří Franta–David Böhm	1978/1982	kresba/koncept	53
6	Ján Mančuška	1972	koncept	52
38	Jan Merta	1952	malba	50
41	Petr Níkl	1960	malba/akce	47
11	Alena Kotzmanová	1974	foto	46
31	Jiří Skála	1976	koncept	45
100<	Barbora Kleinhamplová	1984	video/performance	44

NEJVYŠŠÍ BODOVÉ PŘÍRŮSTKY ZA ZAHRANIČNÍ VÝSTAVY

2	Eva Kofátková	1982	socha/kocept	263
1	Jiří Kovanda	1953	koncept	150
3	Kateřina Šedá	1977	akce/koncept	111
64	Roman Štětina	1986	video	66
15	Jiří Thýn	1977	foto/koncept	54
4	Zbyněk Baladrán	1973	koncept	53
14	Jakub Nepraš	1981	intermedia	48
35	Jaromír Novotný	1974	malba/koncept	48
24	Adam Vačkář	1979	video	30
7	Domink Lang	1980	socha/koncept	28

6 JÁN MANČUŠKA (1972–2011)

Přestože před několika lety podlehl těžké nemoci, stále se v průběžně aktualizovaném J&T Banka Art Indexu pohybuje v první desítkě. Jeho pozici v posledních dvou letech posílila reprezentativní retrospektiva, kterou hostila Galerie hlavního města Prahy a Moravská galerie v Brně. Mančuška ve své tvorbě vycházel z pozorování detailních stránek svého okolí a z jemné sociální analýzy. Pracoval často s textem, který inscenoval do prostorových instalací, a důležitým médiem pro něj byl také film. V roce 2004 získal Cenu Jindřicha Chalupického. Je zastupován galeriemi Andrew Kreps a Meyer Riegger v Karlsruhe a v Berlíně.

7 DOMINIK LANG (*1980)

Dominik Lang je vedoucím sochařského ateliéru na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové. V loňském roce přilíší nevystavoval, s výjimkou několika skupinových výstav doma a ve Francii. Mezi Langova častá témata patří konfrontace diváka s materiálovou podstatou sochařské práce v galerijním prostoru a zkoumání pozice sochařství v současném umění. V roce 2013 se stal současně laureátem Ceny Jindřicha Chalupického i ceny Osobnost roku. Zastupují jej galerie Hunt Kastner v Praze, Krobath ve Vídni a galerie Apart v Římě.

8 JIŘÍ DAVID (*1956)

Jiří David v roce 2015 zastupoval Českou republiku na bienále v Benátkách a loni byl jeho benátský projekt *Apoteóza* reprízován v pražské Národní galerii. David patří mezi nejvýraznější postavy české umělecké scény již od druhé poloviny 80. let. Jeho práce prochází neustálými proměnami, významnou roli v jeho díle sehraává kresba, objekt, instalace, film a fotografie. Davidovu uměleckou práci definuje performativní přístup k tvorbě, daří se mu s nadsázkou kombinovat nejrůznější média a přístupy. Zastupují jej galerie Zahorina v Bratislavě a Le Guern ve Varšavě. V Praze spolupracuje například s Novou galerií.

9 TOMÁŠ VANĚK (*1966)

Tomáš Vaněk zastává od února 2014 post rektora pražské Akademie výtvarného umění. V závěru roku měl samostatnou výstavu ve zlínské galerii Kabinet T., jinak loni přilíší nevystavoval. Pracuje s jemnými zvukovými, textovými a obrazovými intervencemi, které nazývá *Participy*. Je členem sdružení *tranzit.cz* a spolu s umělcem Jiřím Skálou a kurátorem Vítem Havránkem členem iniciativy PAS – Produkce aktivit současnosti. V roce 2001 se stal laureátem Chalupického ceny. Zastupuje jej pražská galerie Hunt Kastner.

10 JOSEF BOLF (*1971)

Josef Bolf je jediným nováčkem v první desítkě a současně také jediným malířem mezi představovanými umělci. Svě nové obrazy loni prezentoval v jedné ze tří galerií, které jej zastupují, v galerii Dukan v Paříži. Vedle malby se věnuje také koláži a filmu. Ve své tvorbě osobitým způsobem zpracovává dětství prožitě na pražském Jižním Městě. S oblibou také pracuje s nejrůznějšími filmovými a komiksovými motivy. V roce 2010 získal cenu Osobnost roku. Vedle již zmiňované galerie Dukan je zastupován galeriemi Arthobler v Curychu a Hunt Kastner v Praze.

profil perspektivního mladého umělce – vystavoval v těch a těch galeriích, zúčastnil se těch a těch skupinových přehlídek –, v našem případě je to s ohledem na problematický stav centrálních muzejních institucí a málo rozvinutou galerijní scénu mnohem obtížnější. J&T Banka Art Index dává sběratelům do ruky aspoň nějaké vodítko. Při nákupu uměleckého díla se ale nakonec každý sběratel stejně rozhoduje sám za sebe, podle vlastního úsudku a vlastních kritérií.

Prodejní ceny, ať již dosahované na aukcích, či účtované při prodeji prostřednictvím galerií, nejsou jednou ze sledovaných kategorií a na finální pořadí nemají žádný vliv. Úspěšnost umělce na trhu sice může být pro potenciální sběratele a investory důležitou informací, jde však o oblast, pro kterou nejsou k dispozici relevantní údaje. Lze však konstatovat, že komerční úspěch ne vždy odráží úspěch na výtvarné scéně a vice versa. J&T Banka Art Index výmluvně ukazuje, že někteří mediálně známí umělci nemají zdaleka takovou pozici, jakou by jejich popularita naznačovala.

Aukční prodej

Pokud bychom sledovanou skupinu umělců řadili podle realizovaných aukčních prodejů, dostali bychom se k velice odlišnému žebříčku. Například od Evy Kotátkové, Kateřiny Šedé, Zbyňka Baladrána a Dominka Langa, abychom jmenovali jen autory z první desítky, dosud aukcemi neprošlo jediné dílo. Ze zmiňovaných více než 1500 jmen ART+ eviduje aukční prodej jen u jedné třetiny z nich. Nutno však zdůraznit, že aukce nejsou pro oblast současného umění hlavním prostředím, kde se realizují prodeje. Řada autorů a galerií se jim dokonce programově vyhýbá. Spíše než kteří autoři na aukcích absentují, je zajímavé sledovat, kterým se na nich daří.

Sběratelé a investoři za díla autorů narozených po roce 1950 na aukcích za posledních deset let utratili 144 milionů korun, což je méně než dvě procenta celkového obrátu českých aukcí v tomto období. Či jinými slovy – veškeré prodeje současného umění za posledních deset let zhruba odpovídají ceně čtyř nejdražších obrazů loňského roku. Nejúspěšnějšími autory z hlediska celkového realizo-

vaného obrátu jsou Jaroslav Róna a Jan Merta, za jejichž díla kupci v součtu utratili zhruba 11 a 10 milionů korun. Prodej za více než milion korun ART+ eviduje u třech desítek umělců.

Z autorů v první desítky J&T Banka Art Indexu se nejvíce prodává Krištof Kintera, kterému v žebříčku podle prodejů patří s celkovým obrátem 3,7 milionu korun sedmá příčka. Důvodem jeho úspěšnosti na aukcích je nejen povaha jeho děl, ale i skutečnost, že od krachu Galerie Jiří Švestka nemá v České republice stálého galeristu. „Nemám v tomhle směru žádnou strategii, jde to úplně mimo mě. Některé ty věci byly ode mě, ale u některých vůbec nevím, jakými cestami se tam dostaly,“ komentoval své aukční prodeje pro Ročenku ART+ již před dvěma lety Kintera.

Z autorů narozených po roce 1970 se vedle Kintery nejlépe prodávají práce Jakuba Špaňhela (4,6 milionu), Lubomíra Typlta (2,3 milionu), Josefa Bolfa (2 milionu) a Petra Maliny (1,3 milionu korun). Příznačně jde o čtyři výrazné malíře. Nejmladším umělcem s prodeji za více než milion je další malíř, šestatřicetiletý Adam Štech (1,1 milionu korun). Jinak prvních třicet míst žebříčku podle prodejní úspěšnosti patří autorům narozeným v 50. nebo na začátku 60. let, přičemž mezi nimi opět dominují malíři. Ze sochařů jsou nejúspěšnější – vedle Jaroslava Róny, který se současně věnuje i malbě – další tři někdejší členové skupiny Tvrdohlaví: Stefan Milkov (5,7 milionu), Michal Gabriel (4,2 milionu) a Čestmír Suška (2,8 milionu korun). Jiří Kovanda figuruje s prodeji za celkových 1,4 milionu korun na dvacátém druhém místě. X

NEPRODÁVANĚJŠÍ AUTOŘI NA AUKECH V LETECH 2006–16

55	Jaroslav Róna	1957	socha/malba	10 720 000 Kč
38	Jan Merta	1952	malba	9 712 000 Kč
100<	Stefan Milkov	1955	socha	5 752 000 Kč
49	Vladimír Kokolia	1956	malba	5 574 000 Kč
37	Jakub Špaňhel	1976	malba	4 625 000 Kč
74	Michal Gabriel	1960	socha	4 200 000 Kč
5	Krištof Kintera	1973	socha	3 740 000 Kč
41	Petr Níkl	1960	malba/akce	3 473 000 Kč
78	Tomáš Čísařovský	1962	malba	2 964 000 Kč
82	Čestmír Suška	1952	socha	2 764 000 Kč